

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 10C/27/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1323206550
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ľudmila Ostrolucká
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2024:1323206550.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

10C/27/2024

– 2 –

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. Ľudmilou Ostroluckou, v právnej veci žalobcu C/L/ A RECOVERY k.s., IČO: 54 293 685, so sídlom Lomonosovova 2, 811 09 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, správcu konkurznej podstaty úpadcu Ridop s.r.o. v konkurze, IČO: 51 158 973, so sídlom Dostojevského rad 2543/1, 811 09 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, (značka správcu: S 2055), právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Bielovič, s.r.o., IČO: 52 134 750, so sídlom Okružná 782/36, 058 01 Poprad, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXX/X, XXX XX E. F., právne zastúpenému advokátkou JUDr. Máriou Letavayovou, IČO: 51 005 191, so sídlom advokátskej kancelárie Dunajská 4, 811 08 Bratislava, o zaplatenie 4.500,00 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

10C/27/2024

– 2 –

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobca je **p o v i n ť** zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky náhrady trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

10C/27/2024

– 14 –

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 13.11.2023, ktorá bola doručená súdu dňa 14.11.2023 (pôvodne Mestskému súdu Bratislava III) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 4.500,00 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 4.500,00 Eur od 16.11.2021 do zaplatenia s tým, aby žalovaný túto sumu zaplatil ako plnenie do podstaty v konkurze vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod Sp.zn.: B1-27K/37/2022. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že je správcom konkurznej podstaty úpadcu Ridop s.r.o., IČO: 51 158 973, so sídlom Dostojevského rad 2543/1, 811 09 Bratislava – mestská časť Staré Mesto (ďalej len „úpadca“), na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.08.2022. Na základe predložených účtovných dokladov úpadcu bolo zistené, že dňa 21.05.2021 bola úpadcovi poskytnutá pôžička od žalovaného, ktorá bola v celkovej sume 34.500,00 Eur (istina aj s úrokmi) zaúčtovaná v účtovníctve úpadcu nasledovne: 21.05.2021 poskytnutá pôžička 30.000,- Eur, dňa 15.11.2021 zúčtovanie úrokov z pôžičky 4.500,00 Eur, spolu 34.500,00 Eur. V roku 2021 úpadca pôžičku s úrokmi žalovanému spolu v sume 34.500,00 Eur splatil nasledovne:

dňa 23.07.2021 splátka pôžičky 5.000,00 Eur, dňa 18.10.2021 splátka pôžičky 25.000,00 Eur a dňa 15.11.2021 splátka pôžičky 4.500,00 Eur, spolu suma 34.500,00 Eur, keď splátky boli realizované z účtu úpadcu. Žalovaný tak poskytol úpadcovi pôžičku v sume 30.000,00 Eur, ktorú mu úpadca vrátil spoločne s úrokmi v sume 4.500,00 Eur. Suma istiny pôžičky bola žalovanému vrátená v celom rozsahu dňa 18.10.2021. Suma úrokov bola žalovanému uhradená dňa 15.11.2021. Výška dohodnutého úroku za pôžičku od 21.05.2021 do 18.10.2021 (151 dní) teda zodpovedá „hodnote 36,25 % ročne“. Ako vyplýva zo štatistík Národnej banky Slovenska, priemerná úroková sadzba poskytovaná bankami v roku 2021 neprekročila hodnotu 8,00 % ročne. Úrok, ktorý uhradil úpadca žalovanému za poskytnutú pôžičku bol takmer 5-násobne vyšší ako najvyššie úrokové sadzby bánk v danom čase. Je teda zrejme, že výška úroku dohodnutá medzi žalovaným a úpadcom za poskytnutú pôžičku je celkom zjavne neprímerane vysoká a teda odporujúca dobrým mravom. Takéto dojednanie zmluvy o pôžičke je preto v danej časti neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ úpadca plnil a žalovaný prijal plnenie úroku ako plnenie z neplatného dojednania, žalovaný sa bezdôvodne obohatil a je povinný bezdôvodné obohatenie preto vydať do konkurznej podstaty úpadcu. Toto vyčíslil v žalobe na sumu 4.500,00 Eur s tým, že z tejto sumy požadoval zaplatiť i úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne od 16.11.2021 až do zaplatenia. Svoj právny názor oprel i o rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.04.2012 Sp.zn.: 5 Cdo 26/2011. Konanie o žalobe bolo vedené pred Mestským súdom Bratislava III pod Sp.zn.: 69Cb/65/2023.

2. Uznesením Sp.zn.: 69Cb/65/2023-15 zo dňa 06.12.2023 Mestský súd Bratislava III vyzval žalovaného podľa § 167 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), aby sa v lehote 15-tich dní od doručenia uznesenia písomne vyjadril k žalobe, uviedol vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

3. Žalovaný na uznesenie reagoval vyjadrením zo dňa 30.12.2023, ktoré bolo doručené súdu dňa 03.01.2024. Vo vyjadrení uviedol, že nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu, že dohodnutá výška úroku z pôžičky je celkom zjavne neprímeraná a teda v rozpore s dobrými mravmi. Pre posúdenie primeranosti výšky úroku ako aj súladu dojednania o výške úroku s dobrými mravmi je dôležité prihliadať na všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon urobený. Ani prípadná samotná neprímeranosť výšky nie je sama o sebe v rozpore s dobrými mravmi. Rozpor s dobrými mravmi môže nastať až po posúdení všetkých okolností, za ktorých došlo k tejto neprímeranosti. A to konkrétne napríklad to, čo viedlo veriteľa a čo dlžníka k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a k dohode o výške úroku, na aké obdobie boli peňažné prostriedky poskytnuté, je potrebné prihliadnuť na osobu veriteľa, aj na osobu dlžníka a na ich postavenie, spoločenskú a inú situáciu v danej oblasti a podobne. K pôžičke došlo tak, že konateľ úpadcu ho oslovil ako osobu, ktorá pracovala pre jeho firmu, či by nebol ochotný poskytnúť úpadcovi pôžičku s výškou úroku, ktorú navrhol konateľ úpadcu vo výške 15 % z požičanej sumy (čo predstavuje 4.500,00 Eur). Pôžičku úpadcovi poskytol ako fyzická osoba, nepodnikateľ, pričom nemal žiadne skúsenosti s podnikaním vo finančnej oblasti. Išlo o výnimočnú situáciu, pôžičky bežne neposkytuje. Túto ponuku vnímal ako možnosť investovania a zhodnotenia svojich finančných prostriedkov. Vzhľadom k tomu, že v danom čase bola pandémia koronavírusu, nebolo možné predpokladať, ako sa situácia s pandémiou na Slovensku bude vyvíjať, bola obmedzená sloboda pohybu, nastávalo zdražovanie tovarov a služieb. Cez všetky médiá boli dávané upozornenia na blížiacu sa vysokú infláciu. Nebolo možné predpokladať, aké všetky obmedzenia ešte nastanú, preto poskytnutie pôžičky vo všeobecnosti výrazne bolo rizikovejšie, ako v prípade, keby pandémia nebola. Uvedené skutočnosti podľa neho odôvodňujú vyššiu úrokovú sadzbu pôžičky, ako, resp. za akú poskytovali pôžičky banky. Predmetná pôžička vrátane dohody o úroku bola uzatvorená slobodne a vážne a to na návrh konateľa úpadcu, ktorý akceptoval. Žiadna iná odplata za poskytnutie pôžičky mu poskytnutá nebola. Splatenie pôžičky nebolo žiadnym spôsobom zabezpečené. V danom prípade nešlo o spotrebiteľský vzťah. Právna úprava pri poskytovaní peňažných prostriedkov obmedzuje najvyššiu prípustnú odplatu (do ktorej patrí aj úrok) iba v spotrebiteľských vzťahoch, pričom pre tieto vzťahy je charakteristické, že spotrebiteľ má v nich postavenie slabšej strany, preto je potrebné špecificky ho chrániť právnou úpravou. Ustanovenie § 1a ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka predpisuje najvyššiu prípustnú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi vo výške 30 % ročne. Právnu úpravu v spotrebiteľských vzťahoch považuje za prísnejšiu právnou úpravu v porovnaní s nespotebiteľskými vzťahmi. Nakoľko aj pri takejto úprave môže dôjsť k niekoľko násobnému prevýšeniu obvyklej úrokovej miery, mal za to, že je to možné aj pri poskytovaní peňažných prostriedkov fyzickou osobou pre právnickú osobu, ako to bolo v danom prípade. Výška odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov

v nespotrebitel'ských vzťahoch tak logicky nemôže byť posudzovaná rovnako prísne a už vôbec nie prísnejšie ako v spotrebiteľ'ských vzťahoch. Výška úroku 36,25 % ročne len mierne (o približne 1/5-inu) prekračuje najvyššiu zákonom prípustnú odplatu v spotrebiteľ'ských vzťahoch. Z tohto dôvodu je zrejme, že úrok 36,25 % ročne za vyššie popísanej situácie, ak aj za situácie, že nebola dohodnutá žiadna iná odplata za poskytnutie finančných prostriedkov, ani nebolo poskytnuté žiadne zabezpečenie splatenia pôžičky, nie je tak podľa jeho názoru v neprimeranej výške. Preto zmluvné dojednanie o výške úroku nemôže byť v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nejedná sa teda o neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko nejde o úkon, ktorý by svojim obsahom alebo účelom odporoval zákonu, alebo ho obchádzal, alebo sa priečil dobrým mravom. Avšak aj v prípade, že by bola výška úroku 36,25 % v danom prípade neprimerane vysoká, a z tohto dôvodu by malo byť toto dojednanie o úrokoch v rozpore s dobrými mravmi, nemohol by úpadcovi vzniknúť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v celej výške vyplatených úrokov 4.500,00 Eur. V takomto prípade by v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka bolo dojednanie o výške úroku neplatné iba čiastočne, a to konkrétne vo výške presahujúcej primeranú výšku úroku, ktorá s ohľadom na uvedené okolnosti nie je v rozpore s dobrými mravmi. V prípade, ak by úpadcovi vznikol nárok na vydanie akéhokoľvek bezdôvodného obohatenia, nemohol by žalobca uplatňovať úroky z omeškania už od 16.11.2021, pretože pohľadávka v tomto čase ešte nebola splatnou s odkazom na § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s § 563 Občianskeho zákonníka. Žalobca v žalobe nepreukázal a ani to netvrdí, že by ho kedykoľvek pred podaním žaloby, či už on, alebo úpadca vyzval na vrátenie bezdôvodného obohatenia. Z týchto dôvodov žiadal žalobu zamietnuť a priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Uznesením Sp.zn.: 69Cb/65/2023-24 zo dňa 12.01.2024 Mestský súd Bratislava III vyzval žalobcu podľa § 167 ods. 3 CSP, aby v lehote 15-tich dní od doručenia uznesenia sa písomne vyjadril k vyjadreniu žalovaného, uviedol ďalšie skutočnosti, označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť.

5. Na uvedené uznesenie žalobca reagoval vyjadrením zo dňa 14.02.2024, ktoré bolo doručené súdu dňa 16.02.2024. V tomto vyjadrení žalobca uviedol, že žalovaný opisom skutočností vo svojom vyjadrení k žalobe síce obhajuje výšku úroku, ale vlastne tým naopak sám uvádza, že úpadca bol aj s ohľadom na pandémiu koronavírusu v pozícii sťaženého prístupu k finančným prostriedkom, pričom ho to stavalo do nepriaznivej pozície, kedy musel akceptovať pôžičku aj s daným podľa jeho názoru neprimeraným úrokom. Uvedené teda nepriamo potvrdzuje, že úrok bol neprimerane vysoký. Ďalej pokiaľ žalovaný vo vyjadrení pri porovnávaní výšky úroku 36,25 % ročne vychádza z § 1a ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, porovnáva neporovnateľné. V prvom rade poskytnutá pôžička nespĺňa tam uvádzané parametre a to dobu poskytnutia (do 3 mesiacov), ani výšku (do 100,00 Eur). Súčasne podľa daného nariadenia a súvisiacej legislatívy odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvorí nielen úrok, ale aj poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov, a teda sú to všetky odplaty, administratívne poplatky, bankové poplatky a ďalšie náklady. Žalovaný teda porovnáva odplatu s úrokom, čo je však len jedna zo zložiek odplaty. A pritom už táto zložka (úrok) samotná daný limit pre odplatu 30,00 % prekračuje. Uvedený argument žalovaného preto v danej súvislosti neobstoí a je bezpredmetný. Ďalej žalobca vo vyjadrení uvádza, že k žalobe predložil štatistiky Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“), z ktorých vyplýva, že ani spotrebiteľské úvery poskytované v roku 2021 neprekročili v danom roku viac ako „8,00 %“. Tiež nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že dojednanie o výške úroku je právny úkon, ktorý možno, resp. ktorého časť možno oddeliť od zvyšku právneho úkonu zmluvy o pôžičke. Dojednanie o výške úroku je právnym úkonom, resp. časťou právneho úkonu, ktoré je buď platné ako celok alebo neplatné ako celok. Navyše v zmysle platnej právnej úpravy súdu neprináleží moderačné právo, t.j. právo určiť, ktorá časť z dohodnutých úrokov je primeraná a ktorá už nie. Súd je oprávnený posúdiť len primeranosť alebo neprimeranosť dohodnutej výšky úrokov. Opätovne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.04.2012 Sp.zn.: 5 Cdo 26/2011. V záveroch vyjadrenia trval na podanej žalobe v celom rozsahu.

6. Uznesením Sp.zn.: 69Cb/65/2023-40 zo dňa 23.02.2024 Mestský súd Bratislava III vyzval žalovaného podľa § 167 ods. 4 CSP, aby sa v lehote 10-tich dní od doručenia uznesenia písomne vyjadril k vyjadreniu žalobcu, uviedol ďalšie skutočnosti a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť.

7. Na uznesenie reagoval žalovaný vyjadrením – duplikou zo dňa 25.03.2024, ktorá bola doručená súdu dňa 26.03.2024. Vo vyjadrení namietal, že nikde vo vyjadrení k žalobe neuviedol, že by bol úpadca „v pozícii sťaženeho prístupu k finančným prostriedkom“ a že by „súrne potreboval finančnú injekciu“, a ani to z jeho vyjadrenia žiadnym spôsobom nevyplýva, ako to tvrdí žalobca v replike. Vo svojom vyjadrení k žalobe neuviedol žiadne skutočnosti ohľadom finančnej situácie úpadcu, nakoľko o nej v tomto čase ani nemal žiadnu vedomosť. Nemal odkiaľ vedieť, či úpadca bol vo finančnej tiesni, alebo nie. Nakoľko úpadcu poznal, resp. konateľ a úpadcu, a pracoval pre danú spoločnosť, úpadcovi, resp. jeho konateľovi dôveroval. Nemal preto žiaden dôvod pýtať sa na podrobnosti dôvodov pôžičky. Poskytnutie pôžičky navrhol úpadca, resp. konateľ, ako aj výšku úroku. On vnímal túto možnosť ako investíciu. Nemal žiadne skúsenosti s podnikaním vo finančnej oblasti, nevedel, aká výška úrokov je primeraná a bežná pre obchodné prostredie. Úrok vo výške 15 % z požičanej sumy bol navrhnutý úpadcom a v tom čase mu prišiel primeraný, preto ho prijal. Žiadne z jeho vyjadrení nepotvrďuje a to ani nepriamo, že úrok bol neprimerane vysoký, ako sa to účelovo snaží navodiť žalobca. Pokiaľ žalobca v konaní poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.04.2012, Sp.zn.: 5Cdo/26/2011, tento rozsudok je ojedinelý a nenašiel všeobecné uplatnenie v právnej praxi, čo vyplýva okrem iného aj zo skutočnosti, že všeobecné súdy štandardne priznávajú úroky vo výške prevyšujúcej úrokové sadzby poskytované bankami, keď žalovaný vo vyjadrení príkladmo uvádza niektoré súdne rozhodnutia (napríklad rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.11.2016, Sp.zn.: 17Co/432/2015, kde bol priznaný úrok vo výške 19,08 % ročne, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27.03.2018, Sp.zn.: 4Co/104/2017, kde bol priznaný úrok vo výške 36 % ročne s tým, že tento bol predmetom prieskumu v dovolacom konaní vedenom pred Najvyšším súdom SR pod Sp.zn.: 1Cdo/109/2019. V označenej veci Najvyššieho súdu SR bolo vydané uznesenie zo dňa 16.12.2019, Sp.zn.: 1Cdo/109/2019, na závery ktorého žalovaný vo svojom vyjadrení poukázal). Podľa jeho názoru je potrebné danú situáciu analogicky posúdiť v zmysle analógie iuris tak, ako je uvedené v jeho vyjadrení k žalobe zo dňa 30.12.2023. Predovšetkým poukázal na právnu argumentáciu tohto svojho vyjadrenia. Táto má o to väčšie opodstatnenie, že jedinou odplatom za poskytnutie pôžičky bol úrok. Žiadna iná odplata za poskytnutie pôžičky dojednaná nebola. Ustanovenie § 1a ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka navyše nerozlišuje, či odplatu v konkrétnom prípade tvoria všetky alebo len niektoré možné súčasti odplaty alebo prípadne len jedna z možných súčastí odplaty (napríklad úrok, ako je to v danom prípade). Z tohto dôvodu je právne irelevantné, či posudzovanú výšku odplaty tvorí iba úrok. Keby bolo v úmysle zákonodarcu obmedziť najvyššiu prípustnú výšku úroku alebo niektorej inej zložky odplaty, urobil by tak. Zákonodarca tak však neurobil, preto je potrebné odplatu vnímať ako celok bez ohľadu na to, koľko a aké z jej možných zákonných súčastí obsahuje. Naďalej zotrvával na tom, že v danom prípade nebol dojednaný neprimerane vysoký úrok a preto dohoda o jeho výške nemôže byť právnym úkonom v rozpore s dobrými mravmi. Výška úroku predstavuje číselné vyjadrenie, t.j. matematicky vyjadrené číslo, ktoré sa po faktickej stránke dá rozdeliť. Podstatou dohody o výške úroku je tak v danom prípade dohoda o „číisle“, ktoré sa dá rozdeliť. Za tejto situácie s ohľadom na princíp priority výkladu v prospech platnosti právneho úkonu, tak názor, že dohoda o výške úroku je nedeliteľná, nemôže v žiadnom prípade obstať. Pri posudzovaní neplatnosti právneho úkonu je potrebné prihliadnuť predovšetkým na vôľu účastníkov právneho úkonu a účel, ktorý sledovali uzavretím zmluvy. V tomto prípade bola vôľa žalobcu, resp. úpadcu prijať pôžičku s jednorazovým 15 %-ným úrokom a jeho vôľa rozhodne nebola ukrátiť úpadcu, ale chcel určitým spôsobom zhodnotiť svoje finančné prostriedky a zároveň aj pomôcť úpadcovi. S ohľadom na uvedené sa javí ako neprimerane nespravodlivé, aby žalovaný, ktorý v dobrej vôli poskytol pôžičku za úpadcom navrhnutých podmienok a okolností nepriaznivých pre neho, pričom táto pôžička bola aj s dohodnutým úrokom vrátená, bol následne sankcionovaný tým, že úroky z pôžičky by musel vrátiť v celom rozsahu a navyše zaplatiť aj úroky z omeškania. Trval na zamietnutí žaloby v celom rozsahu.

8. Následne Mestský súd Bratislava III postúpil predmetnú vec na prejednanie tunajšiemu súdu ako vecne a miestne príslušnému Postúpením veci zo dňa 16.05.2024, s tým, že tunajší súd vec po postúpení zapísal pod spisovú značku: 14Csp/73/2024 mylne ako „spotrebiteľský spor“. Mestský súd Bratislava III mal za to, že nie je kauzálny príslušný na prejednanie predmetnej veci, nakoľko v nej nejde o obchodnoprávny spor. Tunajší súd, nakoľko vec po postúpení z Mestského súdu Bratislava III bola zapísaná do nesprávneho registra kde sú vedené spotrebiteľské spory následne previedol vec do správneho registra, kde sú vedené civilnoprávne spory, pričom vec bola zapísaná pod spisovú značku: Sp.zn.: 10C/27/2024, keď mal za to, že vo veci nejde o spotrebiteľský spor, nakoľko žalobca uplatnil nárok zo zmluvy o pôžičke, ktorá bola uzatvorená medzi žalovaným ako fyzickou osobou,

nespotrebiteľom a veriteľom na jednej strane a úpadcom, právnickou osobou a dlžníkom na strane druhej.

9. Po postúpení veci tunajší súd (ďalej len „súd“) vykonal dokazovanie listinami, ktoré v konaní predložil žalobca, ďalej výsluchom žalovaného ako strany sporu a výsluchom G. H., konateľa úpadcu ako svedka, ktoré dôkazy navrhol vykonať v konaní žalovaný, keď zistil tento skutkový a právny stav:

10. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.08.2022 spisová značka: 27K/37/2022 bol na majetok dlžníka: Ridop s.r.o., so sídlom Dostojevského rad 2543/1, Bratislava, IČO: 51 158 973 (ďalej len „úpadca“) vyhlásený konkurz, ktorý bol uznaný za hlavné insolvenčné konanie. Do funkcie správcu bol ustanovený žalobca, spoločnosť C/L/A RECOVERY k.s., so sídlom Lomonosovova 2, Bratislava – mestská časť Staré Mesto, 811 09, zn. správcu: S 2055. Uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 163/2022 v časti: Konkurzy a reštrukturalizácie dňa 23.08.2022 pod: K049225.

11. Z výpisu z účtu úpadcu, účet číslo: XXXXXXXXXXX/XXXX, názov účtu: Ridop s.r.o., vedeného u Československá obchodná banka, a.s., Bratislava za obdobie 01.05.2021-31.05.2021, číslo výpisu: 2021/5, strana 4/13, za obdobie od 01.10.2021 do 31.10.2021, číslo výpisu: 2021/10, strana 8/15 a za obdobie od 01.11.2021 do 30.11.2021, číslo výpisu: 2021/11, strana 10/19 súd zistil, že na tento účet dňa 21.05.2021 bola prijatá platba – pôžička 30.000,00 Eur s poznámkou A. B., dňa 18.10.2021 z tohto účtu odoslaná platba – splátka pôžičky v sume 25.000,00 Eur s poznámkou A. B. a dňa 15.11.2021 odoslaná platba – splátka pôžičky v sume 4.500,00 Eur s poznámkou A. B..

12. Z dokumentu Pohyby na účte – internetbanking Moja ČSOB, typ účtu: ČSOB Podnikateľské konto, číslo účtu/IBAN: E. za obdobie 23.07.2021-23.07.2021 vyplýva, že z tohto účtu bola dňa 23.07.2021 odoslaná platba 5.000,00 Eur s poznámkou splátka pôžičky, keď na dokumente je uvedené, že ma informatívny charakter a nenahrádza výpis z účtu (I. J. K., L., Bratislava).

13. Priemerné úrokové miery z úverov bánk (zdroj: Národná banka Slovenska, <https://nbs.sk?priemerne-urokove-miery-z-uverov-bank>) v rozhodnom období 05/2021, kedy zmluva o pôžičke bola uzatvorená, boli: Nové obchody – ostatné úvery pre nefinančné spoločnosti do jedného roka 1,74, od jedného do päť rokov 2,85 a nad päť rokov 2,72 (priemer celkom 1,83), boli: Stav úverov – ostatné úvery pre nefinančné spoločnosti do jedného roka 2,52, od jedného do päť rokov 2,27 a nad päť rokov 2,41 (priemer celkom 2,30). Nové obchody predstavovali všetky nové úverové zmluvy medzi domácnosťami alebo nefinančnými spoločnosťami a bankou počas referenčného obdobia. Pre domácnosti – spotrebiteľské a ostatné úvery boli do jedného roka 5,17, od jedného do päť rokov 2,95 a nad päť rokov 7,77 – Nové obchody a pre domácnosti – ostatné úvery a spotrebiteľské úvery boli do jedného roka 7,63, od jedného do päť rokov 8,44 a nad päť rokov 5,99 – Stav úverov.

14. Žalovaný ako strana sporu pri výsluchu uviedol, že v rámci svojho podnikania, keď má založenú obchodnú spoločnosť s.r.o., pracoval pre úpadcu. Bolo to v období dvoch rokov 2019, 2020 alebo 2021. Osobne sa poznal s konateľom úpadcu G. H.. Tento ho požiadal, či by mu nepožičal peniaze. On mu za spoločnosť úpadcu fakturoval za poskytovanie obchodnej činnosti, preto sa v tejto oblasti poznali. Oslovil ho o pôžičku pre spoločnosť. Nepovedal mu za akým účelom túto pôžičku potrebuje. On nemal prístup do účtovníctva úpadcu. Požiadal ho o pôžičku pre spoločnosť v sume 30.000,00 Eur. Písomne sa na ničom nedohodli. Nechal si čas na rozmyslenie. Mal nejaké svoje peniaze, nejaké úspory, niečo aj zdedil. Premyslel si to a peniaze poskytol, súhlasil s poskytnutím pôžičky pre úpadcu v žiadanej sume. Peniaze previedol na účet spoločnosti úpadcu. Konateľ úpadcu G. H. navrhol aj odplatu za pôžičku, konkrétne navrhol sumu 4.500,00 Eur za tých pár mesiacov. Dohodli sa na jednorazových úrokoch v čiastke 4.500,00 Eur za sumu pôžičky 30.000,00 Eur. Tiež sa dohodli, že úpadca vráti peniaze po niekoľkých mesiacoch, nechal toto rozhodnutie na konateľovi úpadcu kedy peniaze budú vrátené. O finančnom stave spoločnosti on v tom čase nevedel. O vrátenie peňazí z pôžičky nežiadal. Úpadca prostredníctvom konateľa mu vrátil tieto peniaze sám. K vráteniu pôžičky došlo tak, ako sú doložené výpisy z účtov úpadcu. Úroky boli uhradené v sume 4.500,00 Eur. Ani o úhradu týchto úrokov nežiadal. Požičal súkromné peniaze, teda nie peniaze, ktoré mal v podnikaní. V období, keď vykonával obchodnú činnosť pre úpadcu, išlo o obchodnú činnosť príkladmo predaj zdvíhacích zariadení pre imobilné osoby a podobne. Niekedy sa stávalo, že keď fakturoval za túto činnosť úpadcovi, tak mu tento meškal s úhradou faktúr nejaký mesiac, dva. Motívom, že poskytol pôžičku úpadcovi bol určite dojednaný úrok. Nikomu inému obdobnú pôžičku neposkytol, okrem menších pôžičiek v rámci rodiny a bývalej priateľke.

Mal na mysli, že keď ho bývalá priateľka poprosila, že potrebuje na niečo peniaze, tak jej ich poskytol. Nepodnikal, ani nepracoval nikdy vo finančnej oblasti. Pred poskytnutím pôžičky si nepozrel register účtovných uzávierok úpadcu. V prípade, keby vedel, že spoločnosť úpadcu vykazuje stratu, nevie ako by sa rozhodol pri poskytovaní pôžičky. Konateľovi úpadcu veril.

15. Konateľ úpadcu G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXXX/XX, K. K. – M. ako svedok pri výsluchu uviedol, že žalovaného pozná 10 až 15 rokov dozadu, zoznámili sa prostredníctvom jeho brata. So žalovaným boli kamaráti. Po založení spoločnosti úpadcu spoločnosť hľadala nových členov, nových obchodných zástupcov. Bola nadviazaná spolupráca so žalovaným. Vzťahy pri začiatku spolupráce boli dobré, seriózne. Medzi spoločnosťou úpadcu a žalovaným v tomto prípade išlo o ojedinelý pôžičkový vzťah. Pôžička bola dojednaná ústne. Za úpadcu pôžičku dojednával so žalovaným on. K pôžičke došlo v období koronavírusu, teda v období, kedy boli ťažkosti s podnikaním. Firma sa zaoberala dodávkou zdvíhacích zariadení pre zdravotne znevýhodnených. Aj v období koronavírusu sa firma snažila podnikat'. Firma primárne fungovala na príspevkoch od úradu práce. Tieto možnosti v období koronavírusu boli obmedzené. Firma úpadcu v tomto období evidovala vyše 200 žiadostí na zdvíhacie zariadenia pre zdravotne znevýhodnených, ale neodsúhlasených úradom práce, preto došlo k tejto pôžičke. Pôžičku firma úpadcu potrebovala na chod firmy, primárne na platy zamestnancov a chod strojov. V tomto období firma úpadcu mala 6 alebo 7 zamestnancov mimo neho plus ďalší pracovali pre firmu na živnosť. Spolu to mohlo byť 17 ľudí. Pred obdobím koronavírusu firma prosperovala dobre. Nakoľko so žalovaným boli osobne v dobrom vzťahu vedel, že žalovaný má dostatočné finančné prostriedky v tomto čase. Preto ho oslovil ako konateľ firmy, o poskytnutie finančných prostriedkov dočasne. Bolo to na obdobie kým sa trh spamätá. V tom čase vychádzalo, že firma by potrebovala 30.000,00 Eur. Žalovaný vedel v akej je situácii firma v tomto čase, chcel úpadcovi pomôcť, preto súhlasil s poskytnutím pôžičky. On navrhol žalovanému pôžičku v sume 30.000,00 Eur s tým, že firma vráti žalovanému 34.500,00 Eur. Vedel, že žalovaný má s týmito finančnými prostriedkami ďalšie zámery, preto sa dohodli, že firma úpadcu vráti žalovanému peniaze z pôžičky hneď ako sa bude dať. Žalovaný s tým súhlasil. Bolo ponechané tak na jeho vôľu ako konateľa úpadcu, kedy peniaze firma vráti žalovanému. Medzi ním a žalovaným bola dôvera. Pôžička bola vrátená tak, ako je uvedené vo výpisoch z účtu úpadcu. Žalovaný priamo nežiadal vrátenie pôžičky, ale boli spolu v kontakte, vzájomne sa informovali o tom, ako firma stojí. Dohoda o odplate za pôžičku, teda o úrokoch bola 4.500,00 Eur za celú požičanú sumu a to bez ohľadu na to, kedy dôjde k vráteniu pôžičky, nakoľko doba splatenia nebola dojednaná. Nebola dojednaná v zmysle konkrétneho termínu. Firma v tomto období mala kontokorentný účet v banke, na ktorom mohla ísť do mínusu 60.000,00 Eur. Tiež v tomto čase mala odklady do Sociálnej poisťovne, daňový úrad. Pre firmu sa snažil vybaviť úver, ale vzhľadom na finančný stav firmy sa to nepodarilo. Peniaze z pôžičky firma využila na zaplatenie miezd zamestnancov a na kúpu zdvíhacieho zariadenia, a to jedného zdvíhacieho zariadenia, ktoré firma mala dodať. Žalovaný sa výslovne nepýtal na finančný stav spoločnosti ale cítil, že vzhľadom na dané obdobie, on ako obchodný zástupca, ako aj ostatní obchodní zástupcovia, rovnako ako aj montéri v tomto období stagnovali, takže mohli vycítiť aký je finančný stav firmy. Žalovaný sa nepýtal na účel pôžičky, keď prišiel za ním, že potrebuje peniaze na chod firmy, tak vedel na čo sú peniaze. V danom období sa snažil vybaviť úver pre firmu, firma mala negatívne bilancie voči štátu, voči poisťovni, úver nemohol byť tak poskytnutý od bánk, snažil sa vybaviť úver i na seba ako fyzickú osobu, nakoľko však bol konateľom neprosperujúcej v tomto období firmy, tiež mu to nebolo umožnené. Pôžička bola poskytnutá v sume 30.000,00 Eur, dojednané bolo, že bude vrátená suma 34.500,00 Eur, bavili sa spolu o sume so žalovaným, aká bude vrátená žalovanému, nedojednávajú úroky percentom. Úroky v sume 4.500,00 Eur navrhol ako konateľ úpadcu preto, lebo chcel, aby pôžička bola poskytnutá, táto suma mu nepripadala neprimeraná vzhľadom pre potreby firmy. V tomto čase, keď firma splatila pôžičku, ostatné záväzky firmy boli odkomunikované tak, že môžu byť splatené aj neskôr, bol na jednotlivých inštitúciách ako je daňový úrad, Sociálna poisťovňa, preto bolo pre neho ako konateľa firmy prioritou vrátiť súkromné peniaze. Firma začala byť v strate v období koronavírusu, predtým bola zdravou firmou.

16. Podľa § 150 ods. 1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

17. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

18. Podľa § 151 ods. 2 CSP, ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

19. Podľa § 153 ods. 2 CSP, na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä, ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

20. Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

21. Podľa § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

22. Podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

23. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

24. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

25. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

26. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

27. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

28. Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

29. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, preto ju v celom rozsahu zamietol.

30. V konaní medzi stranami nebolo sporné, že úpadca a žalovaný uzatvorili dňa 21.05.2021 ústnou formou zmluvu o pôžičke. Úpadca uzatvoril zmluvu o pôžičke ako dlžník, žalovaný ako veriteľ. Na základe zmluvy o pôžičke žalovaný ako fyzická osoba poskytol úpadcovi, ktorý je právnickou osobou, peňažnú pôžičku v sume 30.000,00 Eur. Žalovaný peňažnú sumu pôžičky v celej sume 30.000,00 Eur poukázal na účet úpadcu v peňažnom ústave dňa 21.05.2021, ktorá skutková okolnosť vyplýva z výpisu z účtu úpadcu, ktorý žalobca doložil k žalobe a ktorá skutková okolnosť nebola v konaní medzi stranami sporná.

31. V konaní neboli medzi stranami sporné ani ďalšie skutkové okolnosti, že úpadca pôžičku žalovanému vrátil v celom rozsahu dňa 18.10.2021 s tým, že žalovanému zaplatil aj úroky z pôžičky v sume 4.500,00 Eur dňa 15.11.2021, ktoré skutkové okolnosti napokon tiež vyplývajú z účtov úpadcov v peňažnom ústave, ktoré žalobca doložil k žalobe.

32. Žalobca v konaní mal za to, že výška dohodnutého úroku za pôžičku poskytnutú na obdobie od 21.05.2021 do 18.10.2021 (151 dní) zodpovedá výške úroku z pôžičky 36,25 % ročne, ktorá výška takto dohodnutého úroku je neprimeraná a preto odporujúca dobrým mravom. Odôvodňoval to tým, že dojednaná výška úrokov 36,25 % ročne podstatne presahovala obvyklú úrokovú mieru určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, za ktoré banky poskytovali úvery alebo pôžičky v dobe dojednania zmluvy o pôžičke. Priemerná úroková sadzba poskytovaná bankami v roku 2021 neprekročila hodnotu úrokovej sadzby 8,00 % ročne. Úrok, ktorý uhradil úpadca, je tak 5-násobne vyšší

ako boli najvyššie úrokové sadzby, za ktoré banky poskytovali úvery v danom čase. Potom účastníkmi zmluvného pôžičkového vzťahu dohodnutá výška úroku je neprimerane vysoká, odporujúca dobrým mravom. Dojednanie zmluvy o pôžičke v časti dojednaní úroku z pôžičky preto považoval za neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný, nakoľko prijal plnenie z neplatného právneho úkonu, sa tak na úkor úpadcu bezdôvodne obohatil o sumu 4.500,00 Eur, ktorú žiadal od žalovaného vydať do konkurznej podstaty úpadcu. Žiadne iné skutkové okolnosti, pre ktoré by súd mal posúdiť dojednanie o zmluvných úrokoch z pôžičky za neplatné s poukazom na rozpor s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) žalobca netvrdil.

33. Súd v konaní rozhodujúc o nároku žalobcu prednostne po skutkovej stránke nevyhnutne a dôvodne musel ustáliť aká bola dohoda zmluvných strán o úrokoch z pôžičky, aby mohol zhodnotiť, či žalobcom uvádzaný dôvod spôsobuje neplatnosť tohto dojednaní (§ 39 Občianskeho zákonníka) pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

34. Nebolo v konaní sporné, že pôžička bola poskytnutá za odplatu, ktorou boli dojednané úroky z pôžičky podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Právny vzťah úpadcu a žalovaného bol založený zmluvou o pôžičke, ktorá bola uzatvorená ústnou formou podľa § 657 Občianskeho zákonníka, keď ani jedna zo strán tohto právneho úkonu nemala pri jeho uzavretí postavenie spotrebiteľa a teda posudzovaný vzťah nie je spotrebiteľským vzťahom.

35. Žalobca v žalobe tvrdil, že medzi úpadcom a žalovaným bol dojednaný úrok z pôžičky 36,25 % ročne. Žalovaný toto tvrdenie žalobcu rozporoval. Tvrdil, že úrok z pôžičky bol dojednaný sumou 4.500,00 Eur, t.j. 15 % z požičanej sumy 30.000,00 Eur (za rok to činí 4.500,00 Eur).

36. Z výsluchu žalovaného ako strany sporu a z výpovede svedka G. H., konateľa úpadcu, ktorý za úpadcu zmluvu o pôžičke dojednával zhodne vyplynulo, že strany zmluvy o pôžičke si dojednali úrok z pôžičky pevnou sumou 4.500,00 Eur za požičanú sumu 30.000,00 Eur, t.j. 15 % ročne z požičanej sumy. Žalobca v konaní žiadnym dôkazom nepreukázal svoje tvrdenie, že strany zmluvy o pôžičke si dojednali úrok z pôžičky 36,25 % ročne. Žalobca svoje tvrdenie, že úrok z pôžičky bol dojednaný na 36,25 % ročne vyvodil len z faktického stavu podľa ktorého úpadca mal poskytnutú pôžičku dňa 21.05.2021, ktorú vrátil žalovanému v celom rozsahu do sumy pôžičky 30.000,00 Eur dňa 18.10.2021. Súd v žalobe, ktorú podal žalobca, nevzhliadol skutkovú okolnosť, aké bolo dojednanie strán zmluvy o pôžičke ohľadne doby splatenia pôžičky, t.j. na aké obdobie pôžička bola poskytnutá, teda dokedy sa úpadca zaviazal požičané finančné prostriedky vrátiť. Túto skutkovú okolnosť podľa názoru súdu bol povinný žalobca uviesť v žalobe. Až vykonaným dokazovaním, a to zo zhodných výpovedí žalovaného a svedka G. H., konateľa úpadcu súd ustálil, že konkrétny termín vrátenia pôžičky medzi stranami zmluvy o pôžičke nebol dojednaný. Termín vrátenia pôžičky bol ponechaný na vôľu úpadcu. Reálne sa tak stalo z vôľu úpadcu dňa 23.07.2021 úhradou sumy 5.000,00 Eur žalovanému a dňa 18.10.2021 úhradou sumy 25.000,00 Eur žalovanému. Za takto zisteného skutkového stavu a nepochybne žalovaným preukázaného žalobca potom nedôvodne tvrdil, že pôžička bola poskytnutá za dojednaný úrok 36,25 % ročne. Pôžička bola poskytnutá za dojednané úroky pevnou sumou 4.500,00 Eur zo sumy 30.000,00 Eur, čo za rok predstavuje 15 % úrok z požičanej sumy 30.000,00 Eur. Že úpadca z vlastného rozhodnutia bez výzvy veriteľa vrátil pôžičku žalovanému reálne v termínoch dňa 23.07.2021 a dňa 18.10.2021 nepreukazuje tvrdenie žalobcu, že pôžička bola poskytnutá za dojednaný úrok 36,25 % ročne, žiadne takéto dojednanie žalobca v konaní nepreukázal. Žalobca nedôvodne vyvodzoval odo dňa poskytnutia pôžičky žalovaným do dňa vrátenia pôžičky úpadcom dojednanie úroku medzi stranami zmluvy o pôžičke 36,25 % ročne, takéto vôľa zmluvných strán v konaní žalobcom nebola preukázaná odhliadnuc od toho, že žalobca v žalobe a ani po výzve súdu pri prejednaní žaloby na pojednávaní nezodôvodnil matematický výpočet tohto úroku.

37. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Pojem „dobré mravy“ Občiansky zákonník nedefinuje. V § 3 ods. 1 upravuje len zásadu, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ide o všeobecné ustanovenie hmotno-právnej povahy, ktoré umožňuje súdu vec posúdiť v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi, a v prípade, že tomu tak nie je, možnosť odoprieť právnu ochranu uplatneného práva. Pre posúdenie, či výkon určitého práva je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, je nevyhnutné náležite zistenie skutkového stavu, na základe ktorého sa potom rozpor, či zhoda posudzuje.

Toto posúdenie je založené na úvahe súdu, ktorá musí byť podložená vždy konkrétnymi zisteniami, dovoľujúcimi taký záver. Aby výkon určitého práva alebo povinnosti bol v rozpore s dobrými mravmi, musí nadobudnúť takú intenzitu, pri ktorej nastupuje zákonná sankcia, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu.

38. Úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov bola závislá len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke, a teda že nepodlieha žiadnemu obmedzeniu. Toto obmedzenie vyplýva práve z § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Neprimerane vysoké úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke sa všeobecne považujú za odporujúce dobrým mravom. Spravidla ide o takú výšku úrokov, ktorá v čase ich dojednania podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú pri poskytovaní pôžičiek peňažnými ústavmi.

39. Ústavný súd SR v Náleze z 28. februára 1995, Sp.zn. PL.ÚS 10/95 (Zbierka zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi, neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkolvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky, problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom, tak typickou práve v prípade tradičnej „úžery“. Táto doktrína nadobudla v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti. Z uvedeného rozhodnutia Ústavného súdu SR ďalej vyplýva, že neprimerane vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku predovšetkým treba porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov, tak ako uvádzal v konaní žalobca, ktorý takéto porovnanie uvádzal ako jediné hľadisko na posúdenie, či dojednaný úrok z hľadiska výšky je primeraný, alebo neprimeraný, avšak v súlade s názorom žalovaného pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku mal súd za to, že treba prihliadnúť i na celkové okolnosti úkonu pôžičky, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval. Tento názor súdu možno oprieť i o rozsudok Najvyššieho súdu SR Sp.zn. 1Cdo 57/2005 zo dňa 01.07.2010, z ktorého vyplýva, že dojednanie úrokov pri peňažnej pôžičke podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov.

40. Ako súd už dôvodí vyššie, vzťah medzi účastníkmi zo zmluvy o pôžičke nebol vzťahom spotrebiteľským a preto sa naň nevzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ani všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa, konkrétne § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o pôžičke bola uzatvorená medzi právnickou osobou a fyzickou osobou, keď veriteľom bola fyzická osoba, dlžníkom právnická osoba, preto úpadca, dlžník nepožíva ochranu, ktorá prináleží v právnom poriadku spotrebiteľom. Ďalej tak ako súd už dôvodí, neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je len taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek, keď takéto závery prijala súdna prax a napokon vyplývajú aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.04.2012 Sp.zn. 5Cdo 26/2011, na ktoré poukazoval žalobca v konaní. Z tohto rozsudku však vyplýva i záver, že pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade, či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, preto závisí v každom prípade vyhodnotenie tejto okolnosti na úvahe súdu. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka alebo § 39 Občianskeho zákonníka, je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe v rámci ktorej musí súd zväžiť všetky rozhodujúce okolnosti, teda okolnosti aj ohľadne za akých zmluva o pôžičke bola uzatvorená. Aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR, Sp.zn. 1Cdo 57/2005 zo dňa 01. júla 2010, ako i z Nálezu Ústavného súdu SR Sp.zn. PL.ÚS 10/95 zo dňa 28.02.1995 vyplýva, že pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnúť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, čo sú ďalšie kritériá

na vyhodnotenie pre posúdenie, či výška úrokov z pôžičky bola dojednaná v súlade s dobrými mravmi, ako aj porovnať dojednaný úrok z úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov.

41. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že splatnosť pôžičky medzi zmluvnými stranami nebola dohodnutá. V rozhodnom období, kedy zmluva o pôžičke bola uzatvorená (máj 2021), banky nefinančným spoločnostiam poskytovali úvery za úrokové sadzby 1,74 %, 2,85 %, 2,72 % (priemer 2,44 %), najvyššia úroková sadzba 2,85 %, kedy pri porovnaní týchto úrokových sadzieb oproti dojednaným úrokom z pôžičky 15 % ročne, dojednané úroky presahovali priemerné úrokové sadzby bánk približne 6-násobne ($15 \div 2,44 = 6,15$) a najvyššie úrokové sadzby bánk približne 5-násobne ($15 \div 2,85 = 5,26$), keď potom takýmto porovnaním súd dospel k záveru, že výška úrokov v danom prípade medzi stranami zmluvy o pôžičke nebola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi a to aj s prihliadnutím na ďalšie okolnosti, za ktorých zmluva o pôžičke včítane úrokov bola dojednaná, konkrétne, že pôžičku poskytla fyzická osoba zo súkromných zdrojov, že návrh na uzavretie zmluvy o pôžičke podal úpadca, ktorý navrhol výšku pôžičky a navrhol aj výšku úrokov z pôžičky. Súd ďalej pri vyhodnocovaní, že výška dojednaných úrokov z pôžičky nebola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi prihliadol i na tú okolnosť, že pri pôžičke medzi stranami nebola dojednaná jej splatnosť, pričom veriteľ ponechal na vôli dlžníka, kedy pôžičku uhradí podľa svojej finančnej situácie, čím sa vystavil riziku, že ak nedôjde k dobrovoľnému plneniu zo strany úpadcu v primeranej lehote, bude nútený svoj nárok z pôžičky, pokiaľ ide o preukázanie jej splatnosti, vymáhať na súde žalobou. Okolnosť, ktorú súd zvažil pri rozhodovaní, či výška úrokov z pôžičky bola dojednaná v súlade s dobrými mravmi bola i tá, že zmluva o pôžičke nebola zabezpečená žiadnym iným právnym prostriedkom, ďalej to, že dohodnutý úrok predstavoval jedinou odplatu za poskytnutie súkromných finančných prostriedkov zo strany veriteľa. Zo zmluvného vzťahu v konaní súd zistil, že úpadca pôžičku mohol vrátiť kedykoľvek, vzhľadom k tomu, že nebola dojednaná jej splatnosť, čo značne znevýhodňovalo postavenie veriteľa, najmä v období, keď pôžička bola poskytnutá zo strany veriteľa počas pandémie Covid-19 bez ohľadu na to, že dlžník o pôžičku požiadal z dôvodu inak neriešiteľnej finančnej situácie na zabezpečenie chodu spoločnosti (mzdy zamestnancov a kúpu zdvíhacieho zariadenia, ktoré mal podľa svojho záväzku dodať) a za situácie, že bol v postavení, kedy inak nemohol pôžičku prostredníctvom iných veriteľov, najmä bánk získať pre nesplnenie podmienok pre jej poskytnutie. Všetky tieto okolnosti súd zvažil pri rozhodovaní a dospel k záveru, že napriek tomu, že výška úrokov z pôžičky bola dojednaná 5 až 6-násobne vyššie ako boli priemerné úrokové sadzby bánk, prípadne najvyššie úrokové sadzby bánk pri obdobných úveroch v danom období, mal za to, že tieto neboli dojednané v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a preto zmluva o pôžičke v časti dojednaných úrokov nie je neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný prijatím úrokov v sume 4.500,- Eur od dlžníka sa tak na úkor dlžníka bezdôvodne neobohatil, preto súd žalobu žalobcu o vydanie týchto úrokov z titulu bezdôvodného obohatenia zamietol v celom rozsahu včítane požadovaných úrokov z omeškania zo sumy bezdôvodného obohatenia.

42. Súd porovnal výšku dojednaných úrokov aj s priemernou úrokovou sadzbou a najvyššou úrokovou sadzbou, za ktorú banky v danom období poskytovali spotrebiteľské úvery. Banky spotrebiteľom poskytovali úvery v posudzovanom období za úrokové sadzby 5,17 %, 2,95 %, 7,77 % (priemer 5,2 %), kedy pri dojednaní úrokov z pôžičky 15 % ročne, dojednané úroky presahovali tieto priemerné úrokové sadzby približne 3-násobne ($15 \div 5,2 = 2,88$) a najvyššiu úrokovú sadzbu bánk približne 2-násobne ($15 \div 7,77 = 1,93$). Ani porovnaním týchto úrokových sadzieb s dojednanou výškou úrokov z pôžičky súd nemohol dospieť k inému záveru, než že dojednaná výška úrokov medzi stranami zmluvy o pôžičke nebola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi s prihliadnutím na všetky ostatné okolnosti, za ktorých došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a ktoré súd už uviedol v dôvodoch svojho rozhodnutia. Súd toto porovnanie uviedol len vzhľadom na právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR Sp.zn. 1Cdo 109/2019 zo dňa 16.12.2019, na ktoré poukazoval žalovaný v konaní s tým, že neakceptoval obranu žalovaného na porovnanie dojednanej výšky úrokov z pôžičky podľa § 1a ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorá predpisuje najvyššiu prípustnú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi vo výške 30 % ročne, pretože aplikácia tohto ustanovenia pre daný prípad bola nepoužiteľná z dôvodu, že v danom prípade nešlo o poskytnutie peňažných prostriedkov na obdobie kratšie ako 3 mesiace, ani o poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorých výška nepresahovala 100,- Eur.

43. Pri porovnaní dojednanej výšky úrokov s úrokovými sadzbami bánk súd vychádzal zo zdroja, ktorý v konaní predložil žalobca (č.l. 8 spisu), konkrétne z Priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých

v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody), konkrétne – nové obchody zverejnených Národnou bankou Slovenska za rok 2021, ktorý zdroj žalovaný v konaní nenamietal.

44. Aj keby žalobca v konaní preukázal, čo však nepreukázal, že úroky z pôžičky boli dojednané medzi stranami zmluvy o pôžičke vo výške 36,25 % ročne, ani takéto dojednanie výšky úrokov by súd nezhodnotil ako dojednanie v rozpore s dobrými mravmi a to poukazujúc už na uvedené okolnosti, pohnútky, účel finančných prostriedkov a ďalšie okolnosti, za ktorých bola zmluva o pôžičke uzatvorená s tým, že pri porovnaní takejto výšky úrokov by dojednané úroky presahovali priemernú úrokovú sadzbu bánk necelých 15-násobne ($36,25 \div 2,44 = 14,86$) a najvyššiu úrokovú sadzbu bánk približne ani nie 13-násobne ($36,25 \div 2,85 = 12,72$) s prihliadnutím za aké úrokové sadzby v danom období (máj 2021) banky poskytovali úvery nefinančným spoločnostiam, pri porovnaní s úrokovými sadzbami bánk pri úveroch a pôžičkách poskytovaných spotrebiteľom v danom období by dojednané úroky presahovali priemerné úrokové sadzby necelých 7-násobne ($36,25 \div 5,2 = 6,97$) a najvyššie úrokové sadzby necelých 5-násobne ($36,25 \div 7,77 = 4,66$). Napokon z posledného porovnania žalobca žiadal vychádzať pri posudzovaní svojho nároku, keď poukazoval, že priemerná úroková sadzba poskytovaná bankami v roku 2021 neprekročila hodnotu 8,00 % ročne, pričom vychádzal zo zdroja, ktorý predložil k žalobe (č.l. 8 spisu) a z ktorého súd vychádzal pri porovnávaní dojednanej výšky úrokov s priemernými a najvyššími úrokovými sadzbami bánk poskytovaných nefinančným spoločnostiam a tiež spotrebiteľom v rozhodnom období, kedy zmluva o pôžičke bola uzatvorená (máj 2021).

45. Na záver súd dodáva, že pri porovnávaní však vychádzal z dojednania úrokov podľa zmluvy o pôžičke 15 % ročne, t.j. 15 % zo sumy 30.000,00 Eur, čo predstavuje sumu 4.500,00 Eur, pričom za adekvátne porovnanie mal porovnanie tejto dojednanej úrokovej sadzby medzi zmluvnými stranami s úrokovými priemernými mierami a najvyšším úrokom, ktoré banky v rozhodnom období poskytovali nefinančným spoločnostiam pri ostatných úveroch.

46. Z vyššie uvedených skutkových a právnych dôvodov potom súd žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, keď zamietol žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 4.500,00 Eur vrátane úrokov z omeškania vo výške 5,00 % ročne z tejto sumy od 16.11.2021 až do zaplatenia.

47. Pokiaľ žalobca na pojednávaní dňa 22.08.2024 navrhol vykonať dôkaz predložením účtovných uzávierok úpadcu za roky 2019 a 2020, súd vykonanie tohto dôkazu nepripustil. Vo vzťahu k tomuto návrhu uplatnil zásadu koncentrácie konania. Účelom a zmyslom koncentrácie v civilnom sporovom konaní (§ 153 a § 154 CSP) je najmä prispieť k naplneniu princípov procesnej ekonomie vrátane rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko). Je potom plne v diskrečnej právomoci súdu, či omeškaný procesný úkon strany ospravedlní alebo nie (uznesenie Ústavného súdu SR z 26.01.2021, Sp.zn. I. ÚS 33/2021). Žalobca, ktorý vykonáva funkciu správcu úpadcu, t.j. dlžníka v rámci výkonu funkcie správcu mohol mať vo svojej dispozícii účtovné uzávierky úpadcu za uvedené obdobie už pred nariadením pojednávania a bolo pri jeho starostlivom konaní v jeho schopnostiach procesný úkon navrhujúci vykonanie tohto dôkazu vykonať včas, teda ešte pred nariadením pojednávania, a predložiť ho na oboznámenie protistrane, aby sa s týmto dôkazom mohla oboznámiť, t.j. žalovanému. Žalovaný na pojednávaní namietal, že ak bude tento dôkaz pripustený, bude vyžadovať čas na oboznámenie s ním, čo by zrejme vyvolalo potrebu odročenia a nariadenia ďalšieho pojednávania. Vzhľadom k tomu, že bolo v objektívnych schopnostiach žalobcu tento dôkaz predložiť skôr, a procesný úkon na oboznámenie s týmto dôkazom, teda s touto listinou vykonať včas, teda pred nariadením pojednávania, súd omeškaný procesný úkon žalobcu na vykonanie tohto dôkazu neospravedlnil a návrh na doplnenie dokazovania zamietol. Ide o sankciu žalobcu zo strany súdu za omeškaný procesný úkon, keď od podania žaloby na súde dňa 14.11.2023 do nariadeného pojednávania, t.j. do dňa 22.08.2024 žalobca mal vytvorený dostatočný časový priestor na predloženie tohto dôkazu prípadne na prednesenie procesného návrhu na jeho vykonanie. Z uvedených dôvodov súd tento dôkaz ako omeškaný zo strany žalobcu nepripustil.

48. O nároku strán sporu na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

49. V konaní mal plný úspech žalovaný, plný neúspech mal žalobca. Žalovanému preto vznikol nárok voči žalobcovi na náhradu trov konania v plnom rozsahu, t.j. v rozsahu 100 %.

50. O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP).

51. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60-tich dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

10C/27/2024

– 2 –

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).